

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četr leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnina z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer. Za oznanila in odgovore, člena oznanila in odgovore, je za celo stran K 14 za 1, strani K 32 za 1, strani K 16, za 1, strani K 8, za 1, strani K 4, za 1, strani K 2, za 1, strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 44.

V Ptuj v nedeljo dne 30. oktobra 1910.

XI. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in obsega skupaj 10 strani. Obenem prinaša 5 slik (železniški štrajk na Francoskem, srbska princesa, morilec kraljice Luccheni, skandal v morilskem kloštru itd.) Delujte za list, da bode priloga redna!

O dobrodelnosti prvakov.

Pred celjskim porotnim sodiščem je v zavedi Friedrich contra Spindler kot pričča zlaščasti nadržitelj Slanc iz Petrovč izjavil sledeče:

„Ker za šolsko kuhinjo ed Slovencev nisem nohene podpore dobil, sem se obrnil do Koncev, kateri so mi rade volje dali znesek skoli 200 kron za šolsko kuhinjo. Slovenci sploh ničesar ne dajo. Ko bi Nemcov ne bilo, bi morali otroci po zimi samega glada umreti.“

Ta izjava je zato značilna, ker je nadržitelj Slanc sam pristaš narodno-napredne prvačske stranke in ker je kot tak najmerodajnejši strokovnjak, da sodi o dobrodelnosti prvakov. Kakor se je videlo na obrazu doktorja Kakovca, mu ta izjava nikakor ni bila prijetna. Slovensko narodnjaštvo sega torej le do denarice!

Politični pregled.

Na Čoškem so se Nemci in Čehi v nekaterih vprašanjih sporazumeli, tako da je pričakovati, da nastane v prid gospodarskemu delu mir.

V kranjskem deželnom zboru so veleposestniki zapustili dvorano, ker hočejo klerikalci z nasiljem vse drugače misloče zatreti. Klerikalci so ravno povsod brezobzirni sebičniki in nasilježi.

Goriški deželni zbor stoji pred razpustom. Krivi so slovenski klerikalci, ki hočejo i tukaj z nasiljem vladati.

Škof in franciskani. Nadškof Stadler, katerega slovenski listi vedno hvalijo, prišel je po zadnjih volitvah v hudo nasprotstvo s franciskani, ki imajo drugače politične nazore kakor on. Polagoma se bodejo gotovi duhovniki iz političnih ozirov pobijati pričeli. Kristus pa je vendar rekel: Moje kraljestvo ni od tega sveta.

V Siamu je umrl kralj Chulalongkorn, ki se je tekem 42 letnega vladanja izkazal kot eden najmodernejših vladarjev v Aziji. Njegov naslednik je sin Maha Vajirabudh, ki se je v Angliji izobražil.

Dopisi.

Iz Ptujске gore. Dne 23. oktobra t. l. je imel občinski odbor sejo; na dnevnem redu je bil proračun za leto 1911. Kakor že v zadnji številki „Štajerca“ označeno, je proračun za leto 1911 „političen“, ne pa gospodarsko sestavljen. To se je pri tej seji jasno pokazalo. Odborniki Werdenik, Horvat, Sluga in Augustin so izjavili, da je proračun za leto 1911 pomanjkljiv, ker so premali izdatki v proračun postavljeni; n. pr. prispevek k majšperski šoli je popolnoma izpuščen; nadalje ubožna blagajna ima tudi večji primanjkljaj; ako se pomisli, da je za njo vpisal dohodke 500 K, je težko verjetno, da bi gor-

ski občani na kaznih toliko denarja skupaj spravili, ako ravno Jurček celo krivične ovradne dela, da bi s tem ubožno blagajno polnil; za ceste ima 500 K v proračunu; ali pomisliti se mora da bo samo Stogočka cesta vzela 300 K za odzdranje, akoravno okrajni zastop polovico prispeva. Za ceste Slape, Bolečka vas, Piške Gornje, Seke so opravila in odzdranja potrebna; ako se za silo popravi, ni dosti 600 K. Doklički most prosil za nove podnice malo računano 150 K. — Skupaj 1.050 K. Ali mislijo narodnjaki, da bodejo drugi davkoplačevalci z roboto si ceste popravljali, ko si oni ceste na občinski račun popravljajo? Neumna pa je trditve Klemenčič, ako pravi da „štajercijanski“ odborniki zahtevajo večje doklade zaradi tega, ker želijo da bi v odbor špili; ti možje zahtevajo pošteno proračun iz razlogov, da bi se k že narejenemu dolgu po 40.000 K ne bi novi dolgovi delali, ker bi s tem morali zanaprej večje % obresti plačati. Odbornik Werdenik je zahteval, da se ima k proračunu tudi inventura položiti; narodnjak in učitelj Klemenčič je pa rekel: zakaj bi se inventura predložila, ker v njo ne spada drugo, ko šajterje! Ta izjava kaže, da misli da so vsi odborniki njegovi norci, ali to je on sam, če verjame, da bi to resnica bila. Topolovec pa je trdil, da sploh občina nima nobenega orodja in ne more inventure napraviti; to dejstvo pa kaže, da Kupčič ni imel od občine posejenih kramponov pri regulaciji, ampak da so tedaj vsa orodja menda narodnjaki pokradli, kakor so to pri sebi naredili, ko so Matiji Augustin „Štajerca“ iz žepa vzeli? „Oče“ in voitlej teh narodnjakov pa je učitelj Klemenčič. Dober tek, gospodine! Da pa vsi odborniki niso tako zabiti, kakor si to Klemenčič predstavlja, povemo da ima v inventuru priti vsa premoženja in dolgovi občine. Med 18 občinskimi odborniki jih komaj 6 ve, koliko občina dolguje; iz tega sledi da, Jurček ostali odborniki vse potrjuje, kar on želi, in da si še želi, da bi gospodaril kakor turški paša. Ako je temu tako, zakaj neki se volijo občinski odborniki? Trditve nekaterih zaslepljenih odbornikov, da mora gotovo želja biti, da se %, kak najbolj znižajo, označi dejstvo, ko je Werdenik predlagal, da naj vzamejo narodnjaki poroštvo za primanjkljaj, kateri bo valed proračuna prišel, da ga iz svojega poravnajo; na to so bili narodnjaki popolnoma gluhi. Ja, ja, proračun je res „političen“, da bi z njim davkoplačevalcem pesek v oči vrgli pri občinski volitvi, češ „glejte kako znamo mi gospodariti“. Iz goraj omenjenih vzrokov zahtevamo, da se k proračunu predložijo inventura in trški račun; brez teh najbolj važnih stvari se ne sme od oblasti potrditi proračun. Delajte kakor po dnevi in se ne skrivajte v temo narodnjaštva. Pri tako velikih nalogah je gotovo naša dolžnost, da zahtevamo javnost računov in kontrolo občinskega gospodarstva. Naj še bo označeno, da Jurček ni hotel odbornikom pri seji protesta proti proračunu prebrati, baje zato ne, ker je nemški; žalostno za občinskega predstojnika, če si ne upa nemški na glas brati, proti občanom se pa ne račun kot najbolj brihtnega „Bürgermeistera“!...

Iz Stoperca. Naš dobro poznani župnik Ke-

ček je imel za eno celo leto „urlaub“. Od svojega „urlauba“ pa jo je večkrat pripihal v Stoperca, se grozil cerkveno-konkurenčnemu odboru, ako mu slepo vsega ne dovolijo, gre v bolnišnico in Stoperčani boste brez sv. maš. ... Nihče ne bi mogel verjeti, da imamo v Stopercih zdravnike, kateri Kečeka takoj ozdravijo s tem, da mu vse slepo dovolijo, kar si Keček je zmisli. Med te zdravnike spadajo: Anton Kores v Crmošiči, Franc Korže in Juri Korže, oba v Stopercih, kateri so udje cerkveno-konkurenčnega odbora; četrti v tej zdravniški družbi se je dolgo obotavljal Kečeka zdraviti, zatoraj ga ne omenim. Omenjeni udje so Kečeka tako dobro ozdravili, da je prej prišel nazaj na faro, preden je njegov „urlaub“ potekel. Pri popravilju cerkve razven žagraga je Keček sam „polir“, pa še kakšen, da se Bogu usmili, kar pusti dva dni zidati, to morajo takoj podreti in zopet v drugi „furem“ zidati. Mi farani gotovo nismo nasproti, ako se cerkev popravlja, kar je potrebno; pa da se dela kakor označeno, to vendar ne gre, ker je naša fara premala in celo uboga valed slabe letine; zatoraj nismo voljni, da bi Keček svoje norije uganjal na naš račun. — Kje je oblast, kje cerkveni patron, da Kečeku na prste pogledata?!

Tehtarje. S kakimi bedastimi sredstvi so se hoteli prvaški hujskači po porazu pri volitvah v Teharjih maščevati nad naprednimi volilci zlasti obrtniki, kažejo sledeči slučaj: Strastni prvaški agitator, gostilničar in ekonom Ivan Cajhen je takoj po volitvah vsem naprednim volilcem odpovedal, da jim noče prodajati mleka. No, gospodine Cajhen, ne mislite, da ste nam s tem kaj hudega storili. Pomislite le, da imajo tudi napredni kmetje krave in mleko in da nismo v tej stvari in tudi v nobeni drugi od Vas odvisni. Radovedni smo le, komu v Celju, kamor mleko nosite, prodajate. Nemški groši vam le dišijo, kaj ne? Razni drugi prvaki so takoj po volitvah poslali k raznim naprednim obrtnikom svoje uslužbenke po račune, da jih poravnajo. No, naprednim obrtnikom je bilo to po volji, saj so zelo hitro prišli do denarja, na katerega so dolgo čakali. Ali to ni neumno in bedasto sredstvo maščevanja?

Dol pri Hrastniku. Zdaj ima nemški „Schulverein“ že eno hišo v naši občini. Morda dobimo polagoma tudi pri nas prepotrebno nemško šolo. To bi bilo za nas, da bi se Genus tudi nemško nancil. Tudi krčmar Bantan se baje že šteje k Nemci in je celi „sportman“ ratal. Lovec je ta veliki in če mu pes dobro ne goni, ga precej ustrelji ter na Berniško gmajno pokoplje. Baje tudi že prakticira na Dolu pri fotografu, da bi tudi to rad znal. St. J.

Dol pri Hrastniku. Ljubi „Štajerc“! Zopet ti moram nekaj naznaniti, kaj se vse tukaj godi. Onkrat je dobil Jos. Bantan, krčmar in pruhar na Bernici, par sodov vina. Ponesrečilo se mu je, da je voz z vinom po poti zdrnil in sodi so se zvrnili v potok. Seveda se je vse razbilo in vino je šlo po potoku. Bantan ima več kot 400 K škode. Ako bi Bantan hotel občino tožiti, bi morala škodo povrniti. Zakaj ni zavarovan tako nevarni kraj z močno ograjo? Oni debeli gospod, kateri je, dragi „Štajerc“, že več-